

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. június 3.

1. ARD-Deutschlandtrend – Magabiztos CDU előny az EP-választások előtt

A június 9-i EP-választások előtti utolsó nagy közvélemény-kutatását publikálta ARD-Deutschlandtrend – Németország meghatározó felméréssorozata, amely szerint a választásra jogosult megkérdezettek 62%-a érdeklődik a választások iránt – ez az érték nagyságrendileg megegyezik a 2019-es választások előtti értékekkel. Akkor végül a választópolgárok 61,4%-a járult az urnákhoz. Öt év alatt érzékelhetően átalakult a német közvélemény percepciója is, ami az Európa és az Európai Unió előtt álló kihívásokat illeti. A felmérés alapján jelenleg a megkérdezettek legfontosabb kérdésekként leginkább a béke biztosítását (26%, +4% 2019-hez képest), a szociális biztonságot (23%, +3% 2019-hez képest) és a migrációt (17%, +5% 2019-hez képest) látják. Jelentősen visszaesett ezzel szemben az éghajlat- és környezetvédelem prioritizálása – míg 2019-ben ez a téma az első helyen szerepelt a válaszadók között, addig mára már csak a negyedik helyen áll (14%, -9% 2019-hez képest).

Hasonlóan változó trend figyelhető meg az EU jövőjével kapcsolatos kérdéskör esetében. Jelenleg a megkérdezettek 48%-a szeretné, ha a tagállamok a következő években fokoznák együttműködésüket, és több feladatot adnának át az EU-nak. Öt évvel ezelőtt ez az arány még 55% volt. Minden hetedik német (14%) továbbra is az integráció jelenlegi szintjének fenntartását szeretné, míg 30% támogatja a hatáskörök visszaadását a tagállamoknak – 2019-ben ez az arány még 26% volt. A válaszadók szintén erősen megosztottak Ursula von der Leyen (CDU) EU bizottsági elnökként végzett munkáját illetően – 42% támogatna egy újabb elnöki ciklust, míg szinte ugyanannyi megkérdezett – 41% – elutasítja azt.

A választásokat megelőzően az ARD-Deutschlandtrend külön-külön megmérte a meghatározó német pártok országos (úgynevezett „vasárnapi kérdés” – Hogyan szavazna Ön amennyiben most vasárnap lennének a Bundestag választások?) és európai politikai szinten való támogatottságát. A két kérdésre adott válaszok elsősorban az AfD esetében mutatnak ki szignifikáns különbséget, egyúttal lenyomatát adva a párt katasztrofális EP-kampányának is. A felmérés alapján az AfD-re zúduló politikai ösztűz és nyomásgyakorlás láthatólag nem kezdte ki általánosságban a párt támogatottságát, mely 18%-kal még mindig a második legmagasabb a toronymagasan vezető (31%) CDU/CSU mögött. Ezzel szemben az AfD EP-listájának első két helyezettjével, Maximilian Krah-val és Petr Bystronnal kapcsolatban az elmúlt hetekben napvilágot látott botrányok vélhetően számos potenciális szavazót eltántorítottak – e konkrét szavazás esetében – a párttól. Így az EP-választások esetében az AfD mindössze, holtversenyben a Zöldekkel, a harmadik helyet éri el 14%-kal. A kormánypártok támogatottsága ezzel szemben az elmúlt hónapok felmérései során tapasztalt szinten stagnál mindkét kérdéskör esetében – a három párt együttesen (SPD 15%, Zöldek 14%, FDP 4%) is csak néhány százalékponttal haladja meg a Friedrich Merz vezette Unió-pártok népszerűségét. Fentiek, illetve a

Wagenknecht-párt (BSW) látszólag 5-6% körül beálló támogatottságának fényében az AfD pártvezetés számára látszólag a lehető legrosszabbkor jött – a kármentés jegyében még a nyilvános fellépésektől is eltiltott – AfD-s politikusok botránya.

Lesújtó képet fest a közvéleménykutatás a hárompárti koalíciós kormány megítéléséről is. A németek csaknem háromnegyede (74%) továbbra is elégedetlen a szövetségi kormány munkájával – jelenleg mindössze 23% látja pozitívan annak működését. Sokat mond a hagyományos német pártok megítéléséről ugyanakkor az is, hogy a párszimpátia felmérésekben hosszú ideje vezető CDU/CSU potenciális jövőbeni kormányzati munkája hasonlóan negatív megítélés alá esik. Jelenleg körülbelül mindössze minden ötödik válaszadó (22%) véli úgy, hogy egy CDU/CSU vezette kormánykoalíció képes lenne jobban megoldani a Németország előtt álló feladatokat és problémákat, mint a jelenlegi szövetségi kormány.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Nem lesz kötelező a sorkatonaság Németországban

Az SPD pártvezetőség ülését követően látszólag lekerült a napirendről a felfüggesztett sorkatonai szolgálat valamilyen formában való részleges visszaállítása. Az átfogó modernizáció és átszervezés alatt álló Bundeswehr jelentős létszámhiánnyal küzd – jelenleg 181 ezer katona teljesít szolgálatot, míg 2030-ra a cél a 203 ezer fő elérése lenne. Míg korábban Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter többször a német fiatalok „kötelességtudatának” az újbóli megszólítását emelte ki, addig a pártvezetés döntése alapján a jövőben a hangsúly inkább a különböző eszközökkel való motiváció növelésén lesz. Ennek részeként a jövőben minden 18. életévét betöltött fiatal egy kérdőívet kapna, amelyben fizikai erőnlétével kapcsolatos kérdésekre kell majd válaszolniuk. A minisztérium szerint már a kérdőív kitöltése felkelthetné az érdeklődést egy esetleges katonai szolgálat iránt, amely – ebben a formában – a jövőben önkéntes alapon 12 hónapig tartana. A cél elsősorban az lenne, hogy – a Németországban bevett szokásnak megfelelően – az érettségit követően a tovább tanulás előtt sokszor egy éves szünetet tartó (és ez idő alatt önkénteskedő, vagy gyakornokságokat végző) fiatalok egy része ezen időszakot a Bundeswehr állományában töltsse. A szolgálatért cserébe a jelentkezők különböző kedvezményeket kapnának. A tervek között felmerült az ingyenes jogosítványszerzés, az egyetemekre való könnyebb bejutás, a diákhitel esetleges visszafizetése vagy nyelvtanfolyamok kapcsán adott kedvezmény.

Bár a német társadalom látszólag nyitott volt a sorkatonai szolgálattal kapcsolatos társadalmi és politikai vita megnyitására, az SPD pártvezetés már hónapokkal ezelőtt elvetette Pistorius visszaállítással kapcsolatos elképzeléseit. Lars Klingbeil, az SPD társelnökének januári nyilatkozata szerint „*a kötelező szolgálat már nem felel meg a kornak*”. Saskia Esken, az SPD másik társelnöke még korábban elutasító álláspontra helyezkedett nyilvánosan. „*Alapvető emberképem alapján nem tartom sokra a kötelező szolgálat, a felnőttek számára előírt kötelezettség újbóli bevezetését*” – mondta Esken már tavaly decemberben Rolf Mützenich SPD Bundestag-frakcióvezetővel közösen tartott sajtónyilatkozata során. Mützenich szerint a Bundeswehrnek mindenképp vonzóbbá kell válnia munkáltatóként.

A CDU, mely korábban a sorkatonai szolgálat lépcsőzetes visszavezetése mellett foglalt hivatalosan állást, kritikusan fogadta a kormányt vezető SPD bejelentését. Florian Hahn, az Unió-pártok Bundestag-frakciójának védelempolitikai szóvivője szerint az Oroszország jelentette

biztonságpolitikai veszély fényében a Scholz-kormánynak markánsabb lépéseket kellene foganatosítania a Bundeswehr létszámhiányának a hathatós orvoslása érdekében.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Hosszas viták után elfogadta a német kormány a nyugdíjreformtervét

Hónapokig tartó vita után a német kormány elfogadta az úgynevezett Nyugdíjcsomag II (Rentenpaket II) reformtervét, amelyet Hubertus Heil (SPD) szövetségi munkaügyi miniszter és Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminiszter már márciusban bemutatott. Ezt követően azonban az FDP-n belül megváltozott a hangulat és a párt arra hivatkozva, hogy a tervezet nem felel meg a generációk között igazságosság elvének, blokkolta az ütemtervet. Emellett vita alakult még ki a 2025-ös költségvetési terv és megtakarítási célokkal kapcsolatban is, amelyeket több, az SPD és a Zöldek által vezetett minisztérium nem akart teljesíteni. Ezt azonban Christian Lindner, Olaf Scholz (SPD) kancellár és Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter májusi hatszemközti találkozásának köszönhetően látszólag sikerült áthidalni, és Scholz a nyugdíjreform elfogadásáért cserébe felszólította a minisztériumokat, hogy tartsák be a 2025-ös költségvetésre vonatkozó megtakarítási célokat. Ezzel az FDP nyugdíjreformra vonatkozó ideiglenes blokádja is véget ért, és bár a mostani döntés még nem oldott meg minden vitát, de a kabinet elfogadta a törvénytervezetet zöld utat adva a parlamenti munkának, amely során a koalíciós partnerek még további változtatásokkal számolnak.

Az új nyugdíjkoncepció fő célja a nyugdíjszint stabilizálása, amihez törvényben rögzítenék, hogy a nyugdíj mértéke 2039-ig nem csökkenhet az átlagbér 48%-a alá. Erre többek között azért van szükség, mert a mostani erre vonatkozó garancia 2025-ben lejár. A nyugdíjak szintjének fenntartása érdekében azonban nem terveznek nyugdíjcsökkentést és a törvényes nyugdíjkorhatár emelését. Ezt egy „szintvédelmi záradékban” is rögzítenék, ami legalább a 2039-ben esedékes következő nyugdíjkorrekció felülvizsgálatig lenne hatályos. Ezen biztosíték azonban azzal jár együtt, hogy középtávon a nyugdíjbiztosítási járulék emelkedni fog: 2025-ig marad a 18,6%-os szinten, majd 2035-ig fokozaton 22,3%-ra fog emelkedni. Ezen felül azt is szeretnék lehetővé tenni, hogy minél több munkaképes korú ember addig dolgozhasson, ameddig csak akar.

Annak érdekében, hogy a nyugdíjrendszer fenntartható legyen a szövetségi kormány egy új pillér létrehozását tervezi a szövetségi költségvetés és a nyugdíjjárulék mellett, egy ún. generációs tőkét (Generationskapital), amit a tőzsdén fognak befektetni. Lindner pénzügyminiszter szerint ez egy paradigmaváltást jelent, mert Németországban először vezetnek be tőkefedezeti elemet az állami nyugdíjak finanszírozásában. Ehhez egy közjogi alapítvány számára pénzt bocsátanak rendelkezésre, ami majd befekteti és kezeli a forrásokat. 2024-ben ehhez 12 milliárd eurónyi hitelt venne fel a kormány, majd évente három százalékkal kellene növelni ezt az összeget. Emellett 2028-ig összesen 15 milliárd eurónyi szövetségi vagyont tervez rendelkezésre bocsátani a német kormány, és így 2030-ra 200 milliárd eurós tőkeállományt szeretnének elérni.

„A Nyugdíjcsomag II-vel hosszú távon stabilizáljuk a nyugdíjak szintjét, és generációs tőkét teremtünk, hogy tehermentesítsük a jövőbeli járulékfizetőket” – magyarázta Hubertus Heil hozzátéve, hogy a koalíció így *„egyértelmű jelzést küld a méltányos ellátások mellett”*. Christian Lindner, az FDP vezetője úgy véli, hogy a nyugdíjcsomag elfogadása után is szükség van az állami nyugdíjrendszer további reformjaira. *„A társadalom előregegedése miatt az állami nyugdíjjárulékok*

valószínűleg tovább emelkednek majd a 30-as évekig, ha nem változik semmi” – mondta a pénzügyminiszter, aki ezért további nyugdíjcsomag reformokat helyezett kilátásba.

A nyugdíjreform várható magas költségeit heves bírálatok érték. A törvénytervezet szerint a reform következtében a nyugdíjkiadások 2045-re 372 milliárd euróról 802 milliárd euróra nőnek. Ezzel kapcsolatban Stephan Stracke (CSU), munkaerőpiaci szakértő szerint a szövetségi kormány felmondja a generációk közötti nyugdíjszerződést. A tervezetet ezen felül közgazdászok is bírálták. Monika Schnitzer, a német kormány tanácsadó testülete, a Német Gazdasági Szakértői Tanács (Wirtschaftsweisen) vezetője is igazságtalannak tartja a terveket a generációk tekintetében. Ez *„nem a nyugdíjrendszer hosszú távú stabilizálásához szükséges nagy lépés”* – mondta Schnitzer, aki egyúttal szorgalmazta, hogy a nyugdíjakat inkább az árak, mint a bérek alakulásához kössék.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Zöld jelzés a német fegyverek szélesebb körű bevetésére Ukrajnában

Az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Franciaország jóváhagyását követően Berlin is megadta a zöld jelzést – bizonyos feltételek mellett – az Ukrajnának szállított német fegyverek orosz felségterületen található célpontok ellen való bevetésére. Hosszas közéleti vitát követően a német kormány ezzel átlépett egy önmaga által korábban kijelölt vörös vonalat. Steffen Hebestreit kormányzóvivő szerint a Scholz-kormány döntése – a közelmúltbéli, Harkov környéki új orosz támadások fényében – összhangban van a nemzetközi joggal. A múlt héten odesszai látogatása során újabb német fegyverszállítmányokat bejelentő Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter a döntést *„a változó helyzethez való stratégiai alkalmazkodásként”* értékelte. *„Ez a döntés helyes. Mindig is ezt tettük a Putyin által Ukrajna ellen vívott háború kezdete óta. Alkalmazkodtunk a helyzethez, és ennek megfelelően igazítottuk ki a stratégiánkat”* – jelentette ki a miniszter. A bejelentés pillanatában Moldovában tárgyalásokat folytató Pistorius szerint a fronton tapasztalt új fejlemények tükrében meg kell adni a lehetőséget az ukrán fegyveres erőknek arra, hogy hatékonyan hárítsák el az újabb orosz támadásokat.

NATO-tagállamok között hosszabb ideje vitás kérdésnek számít, hogy Ukrajna a nyugati országok által szállított összes fegyvert felhasználhatja-e oroszországi katonai célpontok támadására is. Kijev a háború korai szakasza óta folytatólagosan kérvényezte ezt annak érdekében, hogy hatékonyabban fel tudjon lépni az orosz utánpótlási vonalak ellen. Az ország eddig főként saját rakétáit és drónjait használta erre a célra, míg a nyugati fegyverek eddig elsősorban a Moszkva által megszállt ukrainai területeken lévő orosz állásokat célozták. NATO források szerint olyan országok, mint az Egyesült Államok és Németország korábban szigorú feltételekhez kötötték egyes fegyverrendszerek átadását. Ennek hátterében az a félelem áll, hogy az Oroszországgal való konfliktus tovább eszkalálódhat, és ezáltal a NATO is részesévé válhat a háborúnak. Olaf Scholz (SPD) kancellár keddi nyilatkozatában a korábbinál megengedőbb hangnemben kommentálta – az akkor még nyitott kérdést. *„Ukrajnának a nemzetközi jog szerint minden lehetősége megvan arra, amit tesz”* – jelentette ki a kancellár.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. 2008 óta a legnagyobb mértékben nőttek a reálbérek

A fogyasztói árak májusban 2,4%-kal emelkedtek az előző év azonos hónapjához képest, amely egyúttal az első emelkedést is jelenti idén. Tavaly decemberben az inflációs ráta még 3,7% volt, és azóta folyamatosan csökkent – idén márciusban és áprilisban aztán mintegy három éve a legalacsonyabb szintre, 2,2%-ra csökkent.

A mostani statisztikákból kiderül, hogy idén májusban az energia átlagosan 1,1%-kal került kevesebbe, mint egy évvel korábban (április: -1,2%), bár a földgázra és a távfűtésre idén április 1-től ismét a szokásos 19%-os áfakulcs vonatkozik (az Ukrajna elleni orosz agressziós háború következtében kialakult magas energiaárak tompítása érdekében a szövetségi kormány 2022. október 1-től 2024. március 31-ig 7%-ra csökkentették a földgáz és a távfűtés áfakulcsát). Ezzel szemben az élelmiszerek ára 0,6%-kal (április: +0,5%), a szolgáltatásoké pedig 3,9%-kal emelkedett (április: +3,4%). A maginfláció – amely nem tartalmazza az energia- és élelmiszerárakat – az előző hónaphoz hasonlóan 3,0% maradt. A tartományi statisztikai hivatalok szerint továbbá a biztosítási szolgáltatások árai különösen erőteljesen emelkedtek, illetve egyes esetekben az embereknek az étkezésekért is többet kellett fizetniük, mint egy évvel korábban. Egy fontos árfelhajtó tényező volt ebben a hónapban az, hogy 2024. május eleje óta magasabb repülőjegy-adót vetettek ki, ami áthárul az utasokra, így ők drágábban tudnak utazni.

Szintén múlt heti hír, hogy Németországban az első negyedévben – 2008 óta a legnagyobb mértékben – 3,8%-kal nőttek a reálbérek. Ez az erőteljes béremelésekre és infláció kompenzációs prémiumokra vezethető vissza, amelyek jelentősen növelték a német munkavállalók bruttó jövedelmét. Átlagon felüli növekedést mindenképp azokban az ágazatokban regisztráltak, ahol a közszférában foglalkoztatottak aránya magas. Emellett a viszonylag alacsony jövedelmű munkavállalók profitáltak leginkább a fejlődésből.

A reálbérek a bruttó fizetéseket a fogyasztói árak alakulásának viszonylatában határozzák meg. Németországban 2021 utolsó negyedéve óta az infláció jelentősen nőtt, gyengítve a munkavállalók vásárlóerejét, ami miatt a reálbérek jelentősen csökkentek. 2023 közepe óta azonban a csökkenő infláció mellett a reálbérek ismét emelkednek.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Átpolitizált Német Katolikus Kongresszus

Múlt héten tartotta 103. Katolikus Kongresszusát (Katholikentag) a Német Katolikus Egyház. A két évente megrendezésre kerülő több napos konferencián, amelyen mintegy 500 rendezvényt tartottak a háború, a demokrácia, a szélsőségek, az éghajlatvédelem, valamint a társadalmi igazságosság témakörében, körülbelül 40.000 érdeklődő vett részt Erfurtban.

A szervezők kiemelték, hogy nem véletlenül választották a kelet-német Erfurtot helyszínnek. „Az Alaptörvény 75 éves és a békés forradalom 35 éves évfordulója összetartozik” – mondta Marc Frings, a Német Katolikusok Központi Bizottságának (ZdK) főtitkára. Mivel Kelet-Németországban kevés keresztény él, és még kevesebb katolikus, a kongresszus egy ökumenikus esemény lett – azaz katolikus és protestáns keresztények közös eseménye. Ezt erősítette meg a ZdK elnöke is: „Ennek a katolikus kongresszusnak itt Erfurtban az volt a különleges, előrejelző aspektusa, hogy sikerült olyan ökumenikus szélességet demonstrálnia, amely egy olyan forradalmat jelent, amelyet még

mindig túlságosan kevésbé ismernek el”. A katolikusok nemcsak a protestáns egyház hívőivel ültek együtt, hanem muszlimokkal, zsidókkal és nem vallásos emberekkel is, így a jövőbeni kongresszusok mércéje ez kell, hogy legyen – jelentette ki.

Georg Bätzing, Limburg püspöke és a Német Püspöki Konferencia elnöke a Katholikentagot alapvetően politikai jellegűnek nevezte: a keresztények kiálltak, amikor antiszemita és rasszista próbáltak terjeszkedni. Erről tanúskodik az is, hogy az eseményen több magasrangú politikus is részt vett, többek között Olaf Scholz (SPD) kancellár, Frank-Walter Steinmeier szövetségi elnök, Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter, Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter, valamint Bodo Ramelow (Baloldal) Tübingia miniszterelnöke is. Nem voltak jelen viszont a Vatikán képviselői, illetve keresztény irányultságú politikusok – Friedrich Merz, CDU elnök is csak udvariassági látogatást tett –, és a kényes, azonban fontos katolikus témák, mint az iszlám terjedése Európában és a keresztényüldözés az iszlám világban, is hiányoztak a rendezvényekről.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

Intézetünk és a Németországi Szövetségi Köztársaság Magyar-Német Társasága idén **harmadik alkalommal** szervezi meg **közös nyári egyetemét**, amelynek fókuszában a magyar-német kapcsolatok jövője áll. A nyári egyetem **2024. augusztus 13-17. között Révfülöpön**, a Mathias Corvinus Collégium Cholnoky Jenő Ifjúsági Kikötő és Diáktáborában kerül megrendezésre. A programra **elsősorban olyan 18 és 30 év közötti fiatal felnőttek jelentkezését várjuk**, akik érdeklődnek a magyar-német kapcsolatok iránt, valamint aktív, tárgyalóképes német nyelvtudással rendelkeznek.

További információért és jelentkezésért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Újdonságok

Új Exodus? Az antiszemitizmus újjáéledése Európában c. podcastunkban Chaim Noll, német-izraeli újságíró, író fejt ki véleményét a Németországban és Európában újból észlelhető és egyre erősödő politikai jobboldali, baloldali, valamint iszlamista antiszemitizmusról.

A teljes podcast meghallgatásához kattintson az [MCC Youtube-csatornájára](#).

Cikk- és interjúajánló

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója az M5 Világ c. műsorában beszélt az osztrák pártok európai parlamenti kampányáról és választási esélyeiről.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Európai parlamenti választásokat tartanak hazánkban is június 9-én. A várható választási eredményekről és azok esetleges következményeiről beszélgetett igazgatónk, Bauer Bence a Mathias Corvinus Collegium Pécs Képzési Központjában.

A teljes videó megtekintéséhez kattintson a [Pannon Televízió Youtube-csatornájára](#).

Németország rájött, hogy a történelem nem ért véget, és kénytelen lesz foglalkozni az országa biztonságával – írta Fonay Tamás, Intézetünk kutatója a Magyar Hírlapban.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Magyar Hírlap honlapjára](#).

Az orosz-ukrán háború kitörése óta Németországban politikai szemléletváltás történt a biztonságpolitikával kapcsolatban. Németország ráébredt, hogy többet kell foglalkoznia a hadseregével és még a hadkötelezettség visszavezetése is felmerült. Ezt a témát járta körül elemzésében Fonay Tamás, Intézetünk kutatója.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

„A németek nem akarnak németek lenni, hanem európaiak, világpolgárok szeretnének lenni. Minden, ami nemzeti, arra rásütik, hogy náci, nem lehet kitenni egy német zászlót sem. Nem szeretném szidni Németországot, de nem értem a nemzettársaimat” – mondta a Mathias Corvinus Collegium békéscsabai képzési központjában Frank-Lothar Kroll.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu